

Problems Faced by Secondary School Deputy Principals Working in Shipped Schools and Suggestions for Solutions

Hayrettin ÖZTÜRK¹, Fatma ÖZTÜRK² & Murat GÜLLÜ³

Keywords

Bussed School,
Deputy Principal,
Problems
Encountered.

Abstract

The main purpose of this research is to determine the problems faced by the assistant principals of secondary schools working in transported schools and their solutions.

For this purpose, the research is a qualitative research in the phenomenological design. It focuses on phenomena for which we do not have an in-depth and detailed understanding. The study group of the research consists of 20 people who expressed their opinions about the problems faced by the secondary school vice principals working in bussed schools and their solution suggestions. The data collection tool of the research is the semi-structured interview form. In the first part of this semi-structured interview form, there are four questions aiming to determine the gender, seniority in teaching, seniority and branch of assistant principals working in participating schools. In the second part, there are 6 open-ended questions aiming to determine the problems faced by the secondary school assistant principals working in bussed schools and their suggestions for their solution. The data of the study were obtained by applying the data collection tool. In the analysis of the data obtained in the research, descriptive analysis and in some parts content analysis approach were used.

As a result of the research, it is seen that the most important problems encountered by the secondary school assistant principals working in bussed schools are fatigue and absenteeism; The most important problems faced by the families of the students are the lack of communication, the indifference of the parents, the failure of the parents to visit the school, the parents' failure to prepare the students on time and take the necessary precautions for the bus service. At the beginning of the main problems encountered due to the environment, the roads are bad, risky, transportation is difficult, there is no harmony between the students coming from different regions, the students who are not transported are late and get tired while going to school for lunch, and the environment does not provide enough support to the bussed school. The main problems related to transportation services are that the service drivers do not comply with the determined rules, transportation with foreign drivers and different vehicle plates, passenger transportation, and the failure of the shuttles to comply with the time. The most important problem encountered due to the food distributed to the students was the insufficient amount of food, the lack of compliance with the specifications of

¹ Corresponding Author. ORCID: 0000-0002-9113-4711. Milli Eğitim Bakanlığı, uzunkuyu_okulu@hotmail.com

² ORCID: 0000-0001-5576-3150. Milli Eğitim Bakanlığı, f_ozturk44@hotmail.com

³ ORCID: 0000-0001-8267-0427. Milli Eğitim Bakanlığı, muratgullu.7344@gmail.com

the food from time to time, the scarcity of food varieties, the insufficient health and hygiene controls. Based on these findings, the necessary planning should be made by the relevant ministry to ensure that the bussed schools are close to the student settlements, in-service training should be provided for the bus drivers to have the necessary professional equipment, the inspection of the bus drivers' vehicles should be done regularly by the authorized units and the necessary criminal sanctions should be applied, in case of repetition. The transportation contracts should be canceled, the physical conditions of the cafeteria where the moving students eat their lunch should be made suitable, the cafeteria should not be in the school building and in the basement, the food delivered to the transported students should be made of quality materials, the food that the students would love should be included in the menu, and diversity should be increased. In order for the parents of the students to be transported to the school and to attend the meetings, transportation should be provided.

Article History

Received

08 Jun, 2023

Accepted

07 Sep, 2023

Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Anahtar Kelimeler

Bussed School,
Deputy Principal,
Problems
Encountered.

Özet

Bu araştırmanın temel amacı, taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcıların karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerini belirlemektir.

Bu amaçla araştırma olgubilim deseninde nitel bir araştırmadır. Derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcıların karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşlerini belirten 20 kişiden oluşmaktadır. Araştırmanın veri toplama aracı, yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Bu yarı yapılandırılmış görüşme formunun birinci bölümünde katılımcı taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcıların cinsiyeti, öğretmenlikteki kıdemi müdür yardımcılığındaki kıdemi ve branşını belirlemeyi amaçlayan dört soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcıların karşılaştıkları sorunları ve bunların çözümüne ilişkin önerilerini belirlemeyi amaçlayan 6 açık uçlu soru yer almaktadır. Araştırmanın verileri, veri toplama aracının uygulanması ile elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, büyük oranda betimsel analiz ve bazı bölümlerde içerik analizi yaklaşımından yararlanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcıların öğrencilerden kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunların yorgunluk ve devamsızlığın fazla olduğu görülmektedir; öğrenci ailelerinden kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunlar iletişimsizlik, velilerin ilgisizliği, velilerin okul ziyareti yapmaması, ailelerinin öğrencileri vaktinde hazırlanıp servis için gerekli önlemi almaması oluşturmaktadır. Çevreden kaynaklı karşılaşılan temel sıkıntıların başında yolların bozuk, riskli, ulaşımın zor olması, farklı bölgelerden gelen öğrenciler arasında uyum olmaması, taşımali olmayan öğrencilerin öğle yemeğine gidip gelirken okula geç kalmaları ve yorulmaları, çevrenin taşımali okula yeterince destek sağlamaması olarak görülmektedir. Taşıma servisleriyle ilgili olarak temel sorunların servis şoförlerinin belirlenen kurallara uymaması, yabancı şoför ve farklı araç plakalarıyla taşımanın yapılması, yolcu taşımaları, servisçilerin zamana riayet etmemesi oluşturmaktadır. Öğrencilere dağıtılan yemek kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunun yemek miktarının az gelmesi, gelen yemeğin şartnameye uygunluğunun zaman zaman bulunmaması, yemek çeşitlerinin azlığı, sağlık ve hijyen kontrollerinin yetersiz olması gibi bulgulara

Makale Geçmişi

Alınan Tarih
08 Haziran 2023
Kabul Tarihi
07 Eylül 2023

ulaşmıştır. Bu bulgulara dayalı olarak taşımali okulların öğrenci yerleşim yerlerine yakın olması için gerekli planlamalar ilgili bakanlık tarafından yapılmalı, servis şoförlerinin gerekli mesleki donanıma sahip olmaları için hizmet içi eğitimlere alınmalı, servis şoförleri araçlarının denetimleri yetkili birimler tarafından düzenli olarak yapılmalı ve gerekli cezai yaptırımlar uygulanmalı, tekrarı durumunda taşıma sözleşmeleri iptal edilmeli, taşınan öğrencilerin öğle yemeklerini yedikleri yemekhanenin fiziksel şartları uygun hale getirilmeli, yemekhaneler okul binası içinde ve bodrum katlarında olmamalı, taşımali öğrencilere gelen yemek kaliteli malzemeden yapılmalı, öğrencilerin sevecekleri yemekler menüye dahil edilmeli, çeşitlilik artırılmalıdır. Öğrenci velilerinin okula ulaşımalarının sağlanması ve toplantılara katılabilmesi için taşıma imkânı sağlanmalı, taşımaya dahil olmayan evi okula uzak mesafede olan öğrencilere de servis ve yemek imkânının sağlanması önerilmektedir.

1. Giriş

Eğitim, bireylerde istenilen davranışları geliştirme ve kazandırma sürecidir. Bireyin doğumundan ölümüne kadar bir süreci içerir. Ülkeler refah seviyesinin ve yaşam standartının artması için bu süreç esnasında bireylere çeşitli bilgi, beceri gibi bazı nitelikler kazandırmayı amaçlar. Ayrıca vatandaşlarının eğitim kalitesini arttırmak, bütün bireylere eğitim olanaklarından eşit oranda yararlanma imkânlarını sağlamak için çeşitli tedbirler alır. Ülkemizde de bu yönde atılan adımlar, farklı uygulamalar bulunmaktadır. Bunlardan birisi de taşımali eğitim uygulaması olarak karşımıza çıkmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1989-1990 öğretim yılından itibaren UNESCO'nun katkılarıyla Taşımali İlköğretim uygulaması başlatılmıştır. Bu uygulama ile nüfusu az olan küçük yerleşim birimlerindeki öğrencilerin en yakın ve merkezi konumdaki bir ilköğretim kurumuna gününbirlik araçlarla taşınarak verimli eğitim öğretimlerini sağlamaktır. Taşımali eğitim sisteminde amaç, belli bir yaş aralığında bulunan tüm bireylerin eğitim olanaklarından eşit olarak yararlanabilmelerini sağlamaktır. Taşımali eğitim ülkemizde zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılmasıyla birlikte artan eğitim talebinin karşılanması ve verilen eğitimin kalitesinin artırılması için uygulamaya konan tedbirlerden biridir.

Taşımali ilköğretim uygulamasına 1989-1990 öğretim yılının ikinci yarısından itibaren deneme amaçlı olarak Kırklareli'de 3, Kocaeli'de 2 merkezde başlanmıştır. Uygulamanın başarılı ve verimli görülmesiyle çalışma, 1990-1991 öğretim yılından itibaren Antalya, Çankırı, Konya, Van, Balıkesir, Çanakkale, Eskişehir, Kırklareli ve Kocaeli illerinde seçilen 77 merkezde devam edilmiştir. (Büyükkaragöz ve Şahin,1995: 40-42).

Eğitimi her ferde ulaştırma, eğitimde niteliği arttırma, fırsat ve imkân eşitliği sağlama gibi nedenlerle ortaya çıkan taşımali eğitim uygulamasında birçok sorun yaşanması gayet doğaldır. Bu sorunlar eğitimin kalitesini ve öğrencileri de tabii ki etkilemektedir. Bu uygulama ülke genelinde bu kadar yaygın bir uygulama olduğu için yaşanan sorunlar da ülkenin eğitim sistemini etkileyen sorunlardır (Bilek ve Kale, 2012).

Taşımali eğitim uygulaması Türkiye'nin her ilinde yaygın olarak kullanılan bir uygulamadır. Bu eğitim uygulamasının işleyişinde de birtakım sorunlar

yaşanmaktadır. Servisler, şoförler, öğrencilerin öğle yemeği, yemekhanelerin durumu, çalışan personel yetersizliği, öğrencilerin uzak mesafelerden taşınması, sabah erken kalkma, okula yorgun gelme, kış aylarında soğuk hava şartları ve buna benzer birtakım sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlar taşımadan kaynaklı ve kırsaldaki dezavantajlı durumlardan kaynaklı sorunlar olarak dikkat çekmektedir. Bu sorunların eğitime olumlu ve olumsuz etkileri olmaktadır.

Eğitim kalitesinin arttırılması, taşınmalı eğitim uygulamasının daha verimli ve sağlıklı işleyebilmesi için olumsuz etkiler en aza düşürülmelidir. Taşınmalı eğitim uygulamasındaki sorunları yaşayarak tecrübe eden en önemli paydaşlardan biri de bu okullarda görev yapan okul müdür yardımcılarıdır. Bu çalışmayla taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri alınarak taşınmalı eğitim uygulamasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri ortaya çıkarılacak ve uygulamanın daha verimli olabilmesi için öneriler sunulacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerini belirlemektir.

1.2. Problem Cümlesi

Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüş ve önerileri nelerdir?

1.3. Alt Problemler

- Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlara ilişkin taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri nelerdir?
- Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının önerileri nelerdir?

1.4. Sayıtlar

- Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri, taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri ile saptanabilir.
- Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile belirlenebilir.

1.5. Sınırlamalar

Bu araştırma 2021-2022 öğretim yılında Malatya ilinde taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerini belirlemeye yönelik hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

Okul: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okulları,

Taşıma Merkezi: Taşıma kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri Bakanlığa bağlı resmî okul/kurumu,

Ortaokul: İlkokuldan sonra çocukların eğitim-öğretim gördükleri ve öğrenim süresi dört yıl olan temel eğitim kurumlarını,

Müdür Yardımcısı: Gündüzlü, pansiyonlu ve yatılı ilkokul, ortaokul ve lise müdür yardımcılarını,

Branş Öğretmeni: Bir veya bir grup dersin öğretmenini,

Kıdem: Bir işteki çalışma süresini,

1.7. Kısaltmalar

Akt: Aktaran

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

2. İlgili Araştırmalar

2.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Uraslı (2017) tarafından gerçekleştirilen “taşımali ilkokullarda görev yapan okul müdürlerinin karşılaştıkları sorunlar” adlı araştırmanın temel amacı taşıma merkezli ilkokullarda görev yapan okul müdürlerinin karşılaştıkları sorunları tespit etmek ve bu sorunların çözümüne yönelik önerilerde bulunabilmektir. Araştırmanın çalışma grubunu, kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile belirlenen 2014-2015 eğitim-öğretim yılında ... ilinde Taşımali İlkokullarda görev yapan müdürler oluşturmaktadır.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırma olgubilim deseninde nitel bir araştırmadır. Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgubilim deseninde amaç bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları belirlemektir. Olgubilim araştırmaları nitel araştırmanın doğasına uygun olarak kesin ve genellenebilir sonuçlar ortaya koymayabilir. Ancak bir olguyu daha iyi tanımamıza ve anlamamıza yardımcı olacak sonuçlar sağlayacak örnekler, açıklamalar ve yaşantılar ortaya koyabilir. Bu yönüyle hem bilimsel alan yazına hem de uygulamaya önemli katkılar getirebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, Akt. Konan, Bozanoğlu ve Çetin, 2019: 1452).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2021-22 öğretim yılında Malatya ilindeki taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşlerini belirten 20 kişiden oluşmaktadır.

Çalışma grubunda yer alan taşımali ortaokullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının ilişkin demografik bilgiler Çizelge 1'de verilmiştir.

Çizelge 1. Çalışma Grubunda Yer Alan Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Demografik Bilgileri

Kod	Cinsiyet	Mdr. Yardımcılığındaki Kıdem	Öğretmenlikteki Kıdem	Branş
MY 1	Kadın	6-10 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	Türkçe
MY 2	Erkek	1-5 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	Matematik
MY 3	Kadın	1-5 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	Resim
MY 4	Erkek	1-5 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	Matematik
MY 5	Erkek	6-10 Yıl Arası	21 Yıl ve Üzeri	Türkçe
MY 6	Erkek	1-5 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	Fen B.
MY 7	Erkek	6-10 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	Matematik
MY 8	Erkek	6-10 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	T.Tasarım
MY 9	Erkek	1-5 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	Sosyal Bil.
MY 10	Kadın	1-5 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	Türkçe
MY 11	Erkek	6-10 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	İngilizce
MY 12	Kadın	1-5 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	Din K.
MY 13	Kadın	1-5 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	Fen B.
MY 14	Erkek	1-5 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	Matematik
MY 15	Erkek	1-5 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	Beden E.
MY 16	Erkek	6-10 Yıl Arası	11-20 Yıl Arası	İngilizce
MY 17	Kadın	6-10 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	Bilişim T.
MY 18	Kadın	6-10 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	Din K.
MY 19	Erkek	1-5 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	T.Tasarım
MY 20	Erkek	6-10 Yıl Arası	1-10 Yıl Arası	G.Sanatlar

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracı, Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı tezsiz yüksek lisans programında Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği dersini yürüten öğretim üyesi Prof. Dr. Necdet KONAN tarafından geliştirilen ve iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Bu yarı yapılandırılmış görüşme formunun birinci bölümünde katılımcı taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının cinsiyeti, öğretmenlikteki kıdemi müdür yardımcılığındaki kıdemi ve branşını belirlemeyi amaçlayan dört soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunları ve bunların çözümüne ilişkin önerilerini belirlemeyi amaçlayan 6 açık uçlu soru yer almaktadır.

3.4. Veri Toplama Aracının Uygulanması

Araştırmanın verileri, 2021-22 öğretim yılı bahar yarıyılında, veri toplama aracının uygulanması ile elde edilmiştir. Malatya ilindeki taşımali okullarda ortaokul müdür yardımcısı olarak görev yapanlardan, taşımali ortaokullarda görev yapan müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular, araştırmacı tarafından çalışma grubuna google form aracılığıyla ulaşılarak yöneltilmiştir.

3.5. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, büyük oranda betimsel analiz ve bazı bölümlerde içerik analizi yaklaşımından yararlanılmıştır. Betimsel analiz yaklaşımına göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya çıkardığı temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık ver verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, Akt. Konan, Yılmaz ve Bozanoğlu, 2017: 109). İçerik analizinde ise temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilmeye çalışılır.

4. Bulgular ve Yorum

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri nelerdir?” biçiminde düzenlenmiştir. Bu alt probleme yanıt bulmak amacı ile taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarıyla Google form aracılığıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu yapılmıştır.

4.1.1. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri nelerdir?” biçiminde düzenlenmiştir. Bu alt probleme yanıt bulmak amacı ile taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla sorulara verdikleri yanıtlar içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşlerini belirlemek amacıyla çalışma grubunda yer alan taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılara yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile 6 soru yöneltilmiştir.

Bu alt probleme yanıt bulmak amacıyla katılımcılara ilk olarak “Taşıma merkezli okullarda okul müdür yardımcılarının öğrencilerden kaynaklı yaşadığı sorunlar nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir.

Katılımcı Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 2’de verilmiştir.

Çizelge 2. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Öğrencilerden Kaynaklı Yaşadığı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Yorgunluk.	8
2. Devamsızlığın fazla olması.	5
3. Ders dışı ve DYK etkinliklere katılmama.	5
4. Öğrencilerin servislerde uyulması gereken kuralları ihlal etmesi.	2
5. Öğrencilerin okula geliş ve dönüşlerinde sıkıntı olması.	1
6. Öğrenci seviyelerinin farklı olması.	1
7. Mide bulantısı.	1
8. Motivasyon düşüklüğü.	1
9. Servislerin okula varış sorunları.	1
10. Öğrencilerin erken kalkıp gelmeleri.	1
11. Sorumluluğun fazla olması.	1
12. Akademik başarının düşük olması.	1

Çizelge 2 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Öğrencilerden Kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunun “Yorgunluk” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Devamsızlığın fazla olması”, “Ders dışı ve DYK etkinliklere katılmama” ve “Öğrencilerin servislerde uyulması gereken kuralları ihlal etmesi” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrencilerden kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Taşımali olarak farklı köylerden ve uzak mesafelerden geldikleri için farklı seviyelerde öğrenciler oluyor.” (MY 3)

“Öğrenciler yorgun oluyor. Ayrıca okul dışı etkinliklere katılım sağlayamıyorlar.” (MY 6)

“Öğrencilerin servislerde uyulması gereken kuralları ihmâl etmesi, sorumlu olarak bizleri etkilemektedir.” (MY 10)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrencilerden kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde öğrenciler sabahın erken saatlerinde ve uzak mesafelerden taşıma yoluyla okula geldiklerinden yorgun oldukları, devamsızlıkların fazla olduğu, motivasyon ve akademik başarılarının düşük olduğu ileri sürülebilir.

Çizelge 3. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Öğrenci Ailelerinden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. İletişimsizlik.	8
2. Velilerin ilgisizliği.	4
3. Velilerin okul ziyareti yapmaması.	3
4. Ailelerinin öğrencileri vaktinde hazırlanıp servis için gerekli önlemi almaması.	2
5. Velilerin okula gelmeleri, sorunlara çözüm bulmaları zaman alması.	1
6. Veli toplantılarına katılmama.	1
7. Velilerin okuldan kopuk olması, iş birliğinin istenilen düzeyde olmaması.	1

Çizelge 3 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının öğrenci ailelerinden kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunun “iletişimsizlik” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Velilerin ilgisizliği”, “Velilerin okul ziyareti yapmaması” ve “Ailelerinin öğrencileri vaktinde hazırlanıp servis için gerekli önlemleri almaması” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrenci ailelerinden kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Öğrenciyle alakalı veli ile görüşmek gerektiği zaman öğrencinin ailesine ulaşmanın güçlüğü.” (MY 2)

“Aileler kendi öğrencilerin başarısı, devamsızlığı konusunda ilgisizler.” (MY 5)

“Ailelerin öğrencilerinin vaktinde hazırlanıp servisi beklemesini sağlayacak önlemleri almamaları.” (MY 8)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrenci ailelerinden kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde yerleşim yerleri okula çok uzak olduğundan veliler ile iletişim kurulamamakta, veli toplantılarına istenilen düzeyde katılımın sağlanamadığı ileri sürülebilir.

Çizelge 4. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Çevreden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Yolların bozuk, riskli, ulaşımın zor olması.	3
2. Farklı bölgelerden gelen öğrenciler arasında uyum olmaması.	2
3. Taşımali olmayan öğrencilerin öğle yemeğine gidip gelirken okula geç kalmaları ve yorulmaları.	2
4. Çevrenin taşımali okula yeterince destek sağlamaması.	1
5. Taşımaya muhtar ve vb. otoriter kişilerin müdahale etmesi.	1
6. Çevresel imkanların kısıtlı olması.	1
7. Servis park, öğrenci alım noktalarının çevredeki araçlar tarafından işgal edilmesi.	1
8. Yerleşim yerlerinin dağlık ve düz olması.	1
9. Eğitim seviyesinin düşüklüğü ve eğitime bakış açısı.	1
10. Yemek problemi.	1
11. Taşımali olmayan öğrencilerin yemek hizmetinden faydalanmak istemeleri.	1
12. Sosyal faaliyetlere katılamama.	1
13. Motivasyon ve ders başarısının düşük olmasına çevrenin olumsuz tepkisi.	1

Çizelge 4 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının çevreden kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunun “Yolların bozuk, riskli, ulaşımın zor olması.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Farklı bölgelerden gelen öğrenciler arasında uyum olmaması”, “Taşımali olmayan öğrencilerin öğle yemeğine gidip gelirken okula geç kalmaları ve yorulmaları.” ve “Çevrenin taşımali okula yeterince destek sağlamaması.” izlediği görülmektedir.

Taşımalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının çevreden kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Okulun yakın çevresinde bulunan taşımaya dahil olmayan öğrencilerin de yemek hizmetinden faydalanmak istemeleri.” (MY 18)

“Okula uzak mesafeden gelen taşıma kapsamında olmayan öğrenciler öğle arası eve gidip gelirken yorulması. Derse zamanında gelememeleri.” (MY 20)

“Taşımalı eğitim olunca üstelik çok uzak köylerden taşıma olunca çocuklardaki ders başarısı motivasyonla doğru orantılı bir şekilde düşmektedir. Bu da çevrenin olumsuz tepkisine yol açmaktadır.” (MY 17)

Taşımalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrenci çevreden kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde yolların bozuk olduğu, çevrenin okula yeterince destek sağlayamadığı, okula mesafesi uzak olan taşımaya dahil olmayan öğrencilerin yemek hizmetinden yararlanmak istediği ileri sürülebilir.

Çizelge 5. Taşımalı Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Taşıma Servisi Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Servis şoförlerinin belirlenen kurallara uymaması.	6
2. Yabancı şoför ve farklı araç plakalarıyla taşımının yapılması.	3
3. Yolcu taşımaları.	3
4. Servisçilerin zamana riayet etmemesi.	3
5. Servis şoförlerinin gerekli mesleki donanıma sahip olmaması.	2
6. İklim koşullarına bağlı ulaşım problemlerin yaşanması.	2
7. Servislerin kontrol ve denetiminde yaşanan güçlüklerin olması.	1
8. Araç içi öğrenci güvenliği sorununun olması.	1
9. Servis araçların eski olması.	1

Çizelge 5 incelendiğinde Taşımalı Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının taşıma servisi kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunun “Servis şoförlerinin belirlenen kurallara uymaması.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Yabancı şoför ve farklı araç plakalarıyla taşımının yapılması.”, “Yolcu taşımaları.” ve “Servisçilerin zamana riayet etmemesi.” izlediği görülmektedir.

Taşımalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşıma servisi kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Taşıma yapan kişilerin gerekli yönetmenliğe uymamalarından dolayı sorunlar oluyor.” (MY 3)

“Yabancı şoför ve farklı araç plakaları ile taşımının yapılması.” (MY 5)

“Servis şoförlerinin hızlı ve tehlikeli araç kullanmaları.” (MY 18)

Taşımalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşıma servisi kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımalı okullarda görev yapan ortaokul

müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde servis şoförlerinin yönetmeliğe uymadığı, öğrencileri okula erken saatte getirdikleri, mesleki donanımına sahip olmadıkları ileri sürülebilir.

Çizelge 6. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Taşımali Öğrencilere Dağıtılan Yemek Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Yemek miktarının az gelmesi.	4
2. Gelen yemeğin şartnameye uygunluğunun zaman zaman bulunmaması.	4
3. Yemek çeşitlerinin azlığı.	3
4. Sağlık ve hijyen kontrollerinin yetersiz olması.	3
5. Kullanılan malzeme kalitesinin bilinmemesi.	3
6. Yemeklerin dağıtımında görevli personel temininde güçlüğü yaşanması.	3
7. Öğrencilerin sevdiği yemeklerin menüye dahil edilmemesi.	2
8. Bazı yemeklerin öğrencilerin besin ihtiyacını karşılayacak düzeyde olmaması.	1
9. Yemeklerdeki malzeme oranının yetersiz olması.	1

Çizelge 6 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının taşımali öğrencilere dağıtılan yemek kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunun “Yemek miktarının az gelmesi.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Gelen yemeğin şartnameye uygunluğunun zaman zaman bulunmaması.”, “Yemek çeşitlerinin azlığı.” ve “Sağlık ve hijyen kontrollerinin yetersiz olması.” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşımali öğrencilere dağıtılan yemek kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Yemeklerin kalitesinin belli bir standartta seyretmemesi, porsiyonlarının bazen öğrencilere az gelmesi, yemeği dağıtacak personelin yeterli olmaması gibi sorunlar yaşanmaktadır.” (MY 12)

“Yemek listeleri oluşturulurken öğrenci beğenileri dikkate alınmamakta bazı yemekler öğrenciler tarafından sevilmemektedir.” (MY 18)

“Yemeklerini zamanında gelmemesi eksik gelmesi ya da ihaleyi alan firmanın yeterli donanımına sahip olmaması.” (MY 9)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşımali öğrencilere dağıtılan yemek kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde yemek miktarının az geldiği, gelen yemeğinin şartnameye uygun olmadığı, yemeklerde kullanılan malzemenin kalitesinin bilinmediği ileri sürülebilir.

Çizelge 7. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Yemekhaneden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Yemekhanenin fiziksel alanın yetersiz olması.	7
2. Temiz ve hijyen olmaması.	5
3. Yemekhanenin bodrum katında olması.	3
4. Malzeme araç gereç yetersizliği.	3
5. Koku ve rutubetli olması.	2
6. Havalandırmanın az olması.	2
7. Personel eksikliği.	2
8. Masa ve sandalyelerinin öğrenci seviyesine uygun olmaması.	1
9. Kullanılan malzemelerin kaliteli, sağlam olmaması.	1

Çizelge 7 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının yemekhaneden kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunun “Yemekhanenin fiziksel alanın yetersiz olması.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Temiz ve hijyen olmaması.”, “Yemekhanenin bodrum katında olması.” ve “Malzeme araç gereç yetersizliği.” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarınin yemekhaneden kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarınin üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Yemekhanenin öğrenci sayısına uygun yeterli alana sahip olmaması.”
(MY 2)

“Yemekhanenin yetersizliği, öğrenci sayısını karşılayamaması gibi sorunlar yaşanmaktadır.” (MY 10)

“Yemekhanelerin binanın içerisinde ve bodrum katta olması basık ışığının az olması. Koku ve rutubetli olması.” (MY 20)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarınin yemekhaneden kaynaklı karşılaşılan sorunlara ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarınin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde yemekhane olarak kullanılan alanların fiziksel olarak yetersiz olduğu, temiz ve hijyenik olmadığı, bodrum katında ve havalandırmanın yetersiz olduğu ileri sürülebilir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi “Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarınin karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarınin önerileri nelerdir?” biçiminde düzenlenmiştir. Bu alt probleme yanıt bulmak amacı ile taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarıyla Google form aracılığıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu yapılmıştır.

4.2.1. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Karşılaştıkları Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi “Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarınin karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarınin önerileri nelerdir?” biçiminde düzenlenmiştir. Bu alt probleme yanıt bulmak amacı ile taşımali okullarda görev

yapan ortaokul müdür yardımcılarının yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla sorulan sorulara verdikleri yanıtlar içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir.

Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşlerini belirlemek amacıyla çalışma grubunda yer alan taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılara yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile 6 soru yöneltilmiştir.

Bu alt probleme yanıt bulmak amacıyla katılımcılara ilk olarak “Taşıma merkezli okullarda okul müdür yardımcılarının öğrencilerden kaynaklı yaşadığı sorunların çözümüne ilişkin nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir.

Katılımcı Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 8’de verilmiştir.

Çizelge 8. Taşınmalı Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Öğrencilerden Kaynaklı Yaşadığı Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular

Çözüm Önerileri	f
1. Köy okulları tekrar açılmalı.	5
2. Ders dışı etkinliklerinin yapılabilmesi için taşıma planlaması yapılmalı.	4
3. Taşıma merkezi okulların öğrenci yerleşim yerlerine yakın olmalı.	3
4. Aynı seviyedeki öğrenciler için aynı ortam oluşturulmalı.	2
5. Öğrencilerin okula devamsızlık nedeni tespit edilmeli.	2
6. Taşıma sistemi kaldırılmalı.	1

Çizelge 8 incelendiğinde Taşınmalı Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Öğrencilerden Kaynaklı sorunların çözümüne ilişkin en önemli çözüm önerisi “Köy okulları tekrar açılmalı.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Ders dışı etkinliklerinin yapılabilmesi için taşıma planlaması yapılmalı.”, “Taşıma merkezi okulların öğrenci yerleşim yerlerine yakın olmalı.” ve “Aynı seviyedeki öğrenciler için aynı ortam oluşturulmalı.” izlediği görülmektedir.

Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrencilerden kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Devamsızlık nedeninin tespit edilmesi ve devamın sağlanması.” (MY 1)

“Öğrencilerin oturdukları yerlerdeki okullar eğitim öğretime açılmalıdır.” (MY 18)

“Dışı etkinliklere öğrenci katılımının sağlanması için taşıma saatleri ayarlanmalı, hafta sonu yapılacak kurslar içinde servis hizmeti verilmelidir.” (MY 19)

Taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrencilerden kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşınmalı okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde köy okulları tekrar açılmalı, ders dışı etkinliklerinin yapılabilmesi için taşıma

planlaması yapılmalı, öğrencilerin devamsızlık nedenleri tespit edilerek okula devamları sağlanmalıdır.

Çizelge 9. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Öğrenci Ailelerinden Kaynaklı Yaşadığı Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular

Çözüm Önerileri	f
1. Okul ziyareti yapılmalı.	3
2. Veli ziyaretlerinin yapılması.	3
3. Taşıma imkânı sağlanarak velilerin okula ziyaretleri sağlanmalı.	3
4. Veli toplantı sonuçları ile ilgili bilgilendirilmeli.	2
5. Velilerle bilgilendirici toplantılar yapılmalı.	2
6. Sosyal etkinlikler düzenlenerek velinin okula ilgisi arttırılmalı.	2
7. Veliler eğitime alınmalı.	1
8. Taşıma merkezli okullar azaltılmalı.	1
9. Taşıma merkezli okul yerine öğrenci pansiyonları oluşturulmalı.	1

Çizelge 8 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Öğrenci Ailelerinden Kaynaklı sorunların çözümüne ilişkin en önemli çözüm önerisi “Okul ziyareti yapılmalı.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Veli ziyaretlerinin yapılması.”, “Taşıma imkânı sağlanarak velilerin okula ziyaretleri sağlanmalı.” ve “Veli toplantı sonuçları ile ilgili bilgilendirilmeli.” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarından öğrenci ailelerinden kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarından üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Veli toplantı sonuçları ile ilgili bilgilendirilmelidir.” (MY 1)

“Velilerin ilgisini çekecek çeşitli sosyal etkinlikler kermesler düzenlenerek velinin okula ilgisi arttırılabilir.” (MY 19)

“Belirli zaman dilimlerinde taşıma imkânı sağlanarak velilerin okula ziyaretleri sağlanabilir.” (MY 20)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarından öğrenci ailelerinden kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarından görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde veliler okul ziyaretleri yapmalı, veli toplantılarına katılmayan veliler toplantı sonuçları ile bilgilendirilmeli, sosyal etkinlikler düzenlenerek velinin okula ilgisi arttırılmalıdır.

Çizelge 10. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Çevreden Kaynaklı Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular

Çözüm Önerileri	f
1. Sosyal faaliyetler yapılmalı.	3
2. Ailelere bilgilendirme toplantıları yapılmalı.	3
3. Taşıma kapsamında olmayan öğrencilere de yemek ve servis imkânı verilmeli.	2
4. Ulaşım yolları iyileştirilmeli.	2
5. Kamu kaynakları taşıma merkezi okullara daha fazla ayrılmalı.	2
6. Uzak köyler yatılı olmalı.	1
7. Taşıma kaldırılmalı.	1
8. Taşıma komisyonu kararlarına müdahalenin olmamalı.	1
9. Güvenlik birimlerince okul giriş ve çevreleri denetlenmeli.	1

Çizelge 10 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Çevreden Kaynaklı sorunların çözümüne ilişkin en önemli çözüm önerisi “Sosyal faaliyetler yapılmalı.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Ailelere bilgilendirme toplantıları yapılmalı.”, “Taşıma kapsamında olmayan öğrencilere de yemek ve servis imkânı verilmeli.” ve “Ulaşım yolları iyileştirilmeli.” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının çevreden kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Bu noktalara okul servis araçları dışında park etmenin yasak olduğu ile ilgili gerekli ve yeterli uyarı ve önlemlerin alınması ayrıca gerekli durumlarda emniyetten yardım istenerek sorunun giderilmesi sağlanmalı.” (MY 8)

“Okul dışı etkinliklerle, spor müsabakalarıyla uyum problemi çözülebilir.” (MY 12)

“Mesafesi uzak olup taşıma kapsamında olmayan öğrencilere servis ve yemek imkânı verilebilir.” (MY 20)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının çevreden kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde sosyal faaliyetler yapılmalı, ailelere bilgilendirme toplantıları yapılmalı, taşıma kapsamında olmayan öğrencilere de yemek ve servis imkânı verilmelidir.

Çizelge 11. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Taşıma Servisi Kaynaklı Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular

Çözüm Önerileri	f
1. Servis araçları denetlenmeli.	8
2. Servis şoförleri eğitime alınmalı.	7
3. Servis şoförleri kurallara uymadığı takdirde gerekli yaptırımlar uygulanmalı.	4
4. Servis güzergâhları iyileştirilmeli.	1
5. Taşıma kaldırılmalı.	1

Çizelge 11 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Taşıma Servisi Kaynaklı sorunların çözümüne ilişkin en önemli çözüm önerisi “Servis araçları denetlenmeli.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla

“Servis şoförleri eğitime alınmalı.”, “Servis şoförleri kurallara uymadığı takdirde gerekli yaptırımlar uygulanmalı.” ve “Servis güzergâhları iyileştirilmeli.” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşıma servisi kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Gerek okul ve taşıma Komisyonu tarafından gerekli denetimlerin yapılmalı.” (MD 5)

“Servis şoförleri gerekli mesleki altyapıya sahip olmaları için bir takım hizmet eğitimleri verilmeli ve sınava tabi tutulmalı.” (MD 9)

“Gerekli denetlemeler yapılacak kurallara uymayan şoförlerin sözleşmeleri feshedilmeli.” (MD 19)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşıma servisi kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde servis araçları denetlenmeli, servis şoförleri eğitime alınmalı, servis şoförleri kurallara uymadığı takdirde gerekli yaptırımlar uygulanmalıdır.

Çizelge 12. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Taşımali Gelen Öğrencilere Dağıtılan Yemekten Kaynaklı Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular

Çözüm Önerileri	f
1. Yemek ve yemekhanenin denetimi yapılmalı.	7
2. Kullanılacak malzemenin belli bir standardı, kalitesi olmalı.	4
3. Öğrencilerin seveceği yemekler menüye dahil edilmeli.	3
4. Yemek dağıtımını yapacak gerekli personel sağlanmalı.	3
5. Yemek çeşitliliği artırılmalı.	2
6. Her okulun yemeği okul bünyesi içinde hazırlanmalı.	1
7. MEB yemekleri doğrudan kendisi yapmalı.	1
8. Taşıma kaldırılmalı, fiziksel şartlar olgunlaştırılmalı.	1
9. Nöbetçi öğretmenler bilgilendirilmeli ve takibi sağlanmalı.	1
10. Sorun yok.	1

Çizelge 12 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Taşımali Gelen Öğrencilere Dağıtılan Yemekten Kaynaklı sorunların çözümüne ilişkin en önemli çözüm önerisi “Yemek ve yemekhanenin denetimi yapılmalı.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Kullanılacak malzemenin belli bir standardı, kalitesi olmalı.”, “Öğrencilerin seveceği yemekler menüye dahil edilmeli.” ve “Yemek dağıtımını yapacak gerekli personel sağlanmalı.” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşımali gelen öğrencilere dağıtılan yemekten karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Yemeğin tazeliğine, aylık menüye uymalarını sağlanmalı.” (MY 4)

“Yemek kalitesi ve çeşitliliği artırılabilir ve yemek dağıtımını yapacak eleman ihtiyacı karşılanmalı.” (MY 11)

“Yemekler öğrencilerin günlük besin ihtiyacını karşılayacak nitelikte olmalı ve denetimi yapılmalıdır.” (MY 19)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşımali gelen öğrencilere dağıtılan yemekten karşılaşılan kaynaklı sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde yemek ve yemekhanenin denetimi yapılmalı, kullanılacak malzemenin belli bir standardı, kalitesi olmalı, öğrencilerin seveceği yemekler menüye dahil edilmeli, Yemek dağıtımını yapacak gerekli personel sağlanmalıdır.

Çizelge 13. Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Yemekhaneden Kaynaklı Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular

Çözüm Önerileri	f
1. Ortamın hijyenik olması sağlanmalı.	6
2. Yemekhane belli standartlara göre yapılmalı, okul bina içinde olmamalı.	5
3. Yeteri kadar malzeme, araç gereç temini yapılmalı.	4
4. Yeterli personel desteği sağlanmalı.	3
5. Bakanlığın bu okullara doğrudan kaynak aktarmalı.	2
6. Gerekli denetim işlemleri yapılmalı.	1
7. Öğrenciler iki gruba ayrılarak farklı zamanlarda yemekhaneye inmeli.	1
8. Öğrenci yaş ve kademelerine uygun masa ve sandalyeler alınmalı.	1
9. Nöbetçi öğretmenlerin öğrencilerin başlarında olmaları sağlanmalı.	1

Çizelge 13 incelendiğinde Taşımali Okullarda Görev Yapan Ortaokul Müdür Yardımcılarının Yemekhaneden Kaynaklı sorunların çözümüne ilişkin en önemli çözüm önerisi “Ortamın hijyenik olması sağlanmalı.” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “Yemekhane belli standartlara göre yapılmalı, okul bina içinde olmamalı.”, “Yeteri kadar malzeme, araç gereç temini yapılmalı.” ve “Yeterli personel desteği sağlanmalı.” izlediği görülmektedir.

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının yemekhaneden kaynaklı karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının üçü görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Malzeme ve araç gereç temini sağlanıp daha steril ve sağlıklı bir ortam sağlanmalı.” (MY 11)

“Yemekhanenin bulunduğu ortam aydınlık ferah olmalı ve okul binasının içerisinde olmamalı.” (MY 18)

“Sağlam kaliteli silinebilir malzemedен yapılmalı.” (MY 19)

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının yemekhaneden kaynaklı sorunların çözümüne ilişkin taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde ortamın hijyenik olması sağlanmalı, belli standartlara göre yapılmalı, okul bina içinde olmamalı, aydınlık ve ferah olmalı, yeteri kadar malzeme, araç gereç temini yapılmalı, öğrenci yaş ve kademelerine uygun masa ve sandalyeler alınmalı, zaman zaman denetimler yapılmalıdır.

5. Özet, Yargı ve Öneriler

5.1. Özet ve Yargılar

Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerine ilişkin görüşleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma araştırma olgubilim deseninde nitel bir araştırmadır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, büyük oranda betimsel analiz ve bazı bölümlerde içerik analizi yaklaşımından yararlanılmıştır.

Bu araştırma 2021-2022 öğretim yılında Malatya ilinde taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerini belirlemeye yönelik hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

Araştırmanın veri toplama aracı, Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı tezsiz yüksek lisans programında Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği dersini yürüten öğretim üyesi Prof. Dr. Necdet KONAN tarafından geliştirilen ve iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Bu yarı yapılandırılmış görüşme formunun birinci bölümünde katılımcı taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının cinsiyeti, öğretmenlikteki kıdemi müdür yardımcılığındaki kıdemi ve branşını belirlemeyi amaçlayan dört soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunları ve bunların çözümüne ilişkin önerilerini belirlemeyi amaçlayan 6 açık uçlu soru yer almaktadır.

Araştırmanın verileri, 2021-22 öğretim yılı bahar yarıyılında, veri toplama aracının uygulanması ile elde edilmiştir. Malatya ilindeki taşımali okullarda ortaokul müdür yardımcısı olarak görev yapanlardan, taşımali ortaokullarda görev yapan müdür yardımcılarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular, araştırmacı tarafından çalışma grubuna google form aracılığıyla ulaşılarak yöneltilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracında yer alan boyutların her birine verilen yanıtlar Excel programına aktarılmıştır. Verilerin analizinde yapılan tüm hesaplamalar ve çözümlenmeler Excel programındaki frekanslarından yararlanarak yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular aşağıda öz olarak verilmiştir:

- Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrencilerden kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunların yorgunluk ve devamsızlığın fazla olduğu görülmektedir.
- Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının öğrenci ailelerinden kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunlar iletişimsizlik, velilerin ilgisizliği, velilerin okul ziyareti yapmaması, ailelerinin öğrencileri vaktinde hazırlanıp servis için gerekli önlemi almaması oluşturmaktadır.
- Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının çevreden kaynaklı karşılaşılan temel sıkıntıların başında yolların bozuk, riskli, ulaşımın zor olması, farklı bölgelerden gelen öğrenciler arasında uyum olmaması, taşımali olmayan öğrencilerin öğle yemeğine gidip gelirken okula

geç kalmaları ve yorulmaları, çevrenin taşımali okula yeterince destek sağlamaması olarak görülmektedir.

- Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşıma servisleriyle ilgili olarak temel sorunların servis şoförlerinin belirlenen kurallara uymaması, yabancı şoför ve farklı araç plakalarıyla taşımanın yapılması, yolcu taşımaları, servisçilerin zamana riayet etmemesi oluşturmaktadır.
- Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşımali öğrencilere dağıtılan yemek kaynaklı karşılaşılan en önemli sorunun yemek miktarının az gelmesi, gelen yemeğin şartnameye uygunluğunun zaman zaman bulunmaması, yemek çeşitlerinin azlığı, sağlık ve hijyen kontrollerinin yetersiz olması olarak görülmektedir.

5.2. Öneriler

5.2.1. Uygulamacılar İçin Öneriler

- Taşımali okulların öğrenci yerleşim yerlerine yakın olması için gerekli planlamalar ilgili bakanlık tarafından yapılmalıdır.
- Servis şoförlerinin gerekli mesleki donanımına sahip olmaları için hizmet içi eğitimlere alınmalıdır.
- Servis şoförleri araçlarının denetimleri yetkili birimler tarafından düzenli olarak yapılmalı ve gerekli cezai yaptırımlar uygulanmalıdır. Tekrarı durumunda taşıma sözleşmeleri iptal edilmelidir.
- Taşınan öğrencilerin öğle yemeklerini yedikleri yemekhanenin fiziksel şartları uygun hale getirilmeli, yemekhaneler okul binası içinde ve bodrum katlarında olmamalıdır.
- Taşımali öğrencilere gelen yemek kaliteli malzemedden yapılmalı, öğrencilerin sevecekleri yemekler menüye dahil edilmeli, çeşitlilik arttırılmalıdır.
- Öğrenci velilerinin okula ulaşımalarının sağlanması ve toplantılara katılabilmesi için taşıma imkânı sağlanmalıdır.
- Taşımaya dahil olmayan evi okula uzak mesafede olan öğrencilere de servis ve yemek imkânı sağlanmalıdır.

5.2.2. Araştırmacılar İçin Öneriler

- Taşımali okullarda görev yapan müdür, müdür yardımcısı, öğretmenlerin karşılaştığı sorunlara ilişkin yapılan çalışmalar incelenebilir.
- Taşımali okullarda görev yapan müdür, müdür yardımcısı, öğretmenlerin karşılaştığı sorunlara ilişkin araştırmalar yapılabilir.
- Bu araştırma ilkokul, lise kademelerinde de görev yapan müdür, müdür yardımcısı ve öğretmenler için de yapılabilir.
- Uygulanan form 5 yıl sonra sınırları aynı kalmak üzere tekrar uygulanarak farklı ve benzer yönler karşılaştırılabilir.

- Taşımali okullarda görev yapan ortaokul müdür yardımcılarının taşımaya ilişkin sorunlar medeni durum, çocuk sahibi olma ve gelir düzeyi değişkenlerine göre çalışma yapılabilir.

Kaynakça

Bilek, E., ve Kale, M. (2012). Taşıma merkezi okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre taşımali eğitim uygulaması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32 (3), 609-632.

<http://acikerisim.pau.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11499/38979/Ali%20Metem%20AKTA%c5%9e%20YL%20Proje.pdf?sequence=1&isAllowed=y> sayfasından erişilmiştir.

Büyükkaragöz Savaş, Şahin Hasan ve Sulak Hidayet (1994). "Taşımali İlköğretim (Konya İlinde Bir Araştırma)". Konya: Selçuk Üniversitesi Araştırma Fonu. Büyükkaragöz Savaş, Şahin Hasan (1995). "Taşımali İlköğretim Uygulamaları".

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/361960> sayfasından erişilmiştir.

Konan, N., Bozanoğlu, B. ve Çetin, R.B. (2019). Millî Eğitim Bakanlığı teftiş politikalarına ilişkin okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 1449-1474. doi: 10.14689/issn.2148-624.1.7c.4s.7m

Konan, N., Yılmaz, S. ve Bozanoğlu, B. (2017). Okul müdür yardımcısı görevlendirilmesine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 23(1), 105-134. doi: 10.14527/kuey.2017.004

Strategic Research Academy ©

© Copyright of Journal of Current Researches on Social Science is the property of Strategic Research Academy and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.